

Bevezetés

Kétszer nem lehet ugyanabba a folyóba belépni – tartja a közmondás. S tényleg, általában kétszer egymás után nem szokott ugyanolyan probléma előfordulni. Kivéve a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokat – mondhatnánk nem kis iróniával –, hiszen 2000-ben immár harmadszor állt elő olyan szituáció, hogy a belpolitikai helyzet miatt kérdésessé vált a rendezvény megtartása.

Hosszú idő óta készülődtünk a jubileumi Szarvas Napokra, hisz számos évforduló esett egybe ez alkalommal. Harminc évvel ezelőtt rendezték meg először Adán a Szarvas Napokat, s harminc év nemcsak egy ember életében számottevő időszak, de egy rendezvény életében talán még nagyobb. S mint ahogy az ember is életének harminc éve alatt számos vihart átél, nincs ez másképp rendezvények esetében sem. Szerencsés esetben túljut a mélypontokon, hogy aztán megújult formában tovább éljen, s talán ki is teljedjen. De a harminc éves fennállás csak az egyik, az idei rendezvényt ünnepélyesebbé tevő tényező. Egybeesett a magyar millenniummal, a magyar

államiság fennállásának ezeréves évfordulójával, s ezen túlmenően a harmadik évezredbe való belépés esztendejével. Ezeket az ünnepi mozzanatokot szem előtt tartva készülődtünk mi is a Nyelvművelő Napok rendkívül ünnepélyes megszervezésére, és lám, mit hoz a sors, a rendezvény előtt egy héttel még azt se tudtuk, lesz-e módunk valamilyen formában megtartani. Sőt, inkább az látszott valószínűnek, hogy nem lesz belőle semmi. Egy héttel a rendezvény előtt az utcákon tüntető, rendszerváltást sürgető, követelő tömegek, úttorlaszok, áramszünetek. De szerencsére gyorsan rendeződött a helyzet. Örömmel szurkolhattunk az általános és középiskolás vetélkedőn megjelent versenyzőknek, részt vehettünk maradandó élményt nyújtó előadóesten, tiszteleghettünk névadónk, a nagy nyelvész, Szarvas Gábor emléke előtt, s a tudományos ülésen jelenünk napi problémáit meghaladva nyelvünk fejlődésének távlatosabb képét is felvillantottuk.

Persze a szavak most is leegyszerűsítik a valóságot. Nem tükrözik azt, hogy mennyi izgalom előzte meg, hogy felelősségünk tudatában a sajtóban megjelenő híresztelések ellenére biztatni mertük vendégeinket, hogy bátran eljöhessenek, s vendégeink is mennyire bíztak helyzetmegítélésünkben, hogy el mertek jönni. Utólag minket igazoltak az események, de akkor, azokban a napokban ez kívülről nem látszott ennyire egyértelműnek. A körülmények következtében a vetélkedőkön a magyarországi gyerekek jelenlétét nélkülöztük – az erdélyi gyerekek megérkeztek –; a tudományos ülésen egy előadónk távol maradt, s egy irodalmi estet kellett lemondanunk, de a meghirdetett

programok túlnyomó részét sikerült igen tartalmasan és színvonalasan lebonyolítanunk. Kiadványunkban – immár hatodik alkalommal – a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokon elhangzott előadásokat és más írásos dokumentumokat gyűjtjük össze, és jelentetjük meg önálló kötet formájában abban a reményben, hogy maradandó emléket állítunk azoknak az erőfeszítéseknek, melyek – olykor nem éppen kedvező körülmények között – a magyar nyelv ügyét szolgálják.

Ada, 2000. dec. 18.

A szerkesztő